

*Asiakirjoja kaupungin painatuskulujen huo-
jistamista koskevasta asiasta.*

HELSINGIN
RAHATOIMIKAMARI

*Helsingissä,
marrask. 11 p:nä 1915.*

Helsingin Kaupunginvaltuustolle.

N:o 834.

Sittenkun kysymys kaupungin painatuskulujen huojustamisesta oli otettu puheeksi Kaupunginvaltuustossa 1914 vuoden tilintarkastuskertomusta käsiteltäessä, sillä kertaa kuitenkin johtamatta päätökseen, otti Rahatoimikamari kysymyksen käsiteltäväksi saman asian yhteydessä viime lokakuun 4 päivänä. Silloin esitetystä selvityksestä näyttää seuraava ansaitsevan mainitsemista:

Aivan samanlaatuinen asia kuin esillä oleva, mutta tuntuvasti suurisuuntaisempi, on huhtikuussa 1913 ollut käsiteltävänä Ruotsin valtiopäivillä. Oli havaittu, että valtion menosäännön eri pääluokkain kohdalla maksetut vuotuiset painatuskulut olivat 148,000 kruunusta vuonna 1885 koonneet lähes puoleen miljoonaan kruunuun vuonna 1910 ja olivat silloin 36 % kaikkien tarverahoista suoritettujen kulujen määrästä. Lukuun otettuna postilaitoksen, lennätinlaitoksen ja rautatiehallituksen, muiden virastojen, komiteain y. m. sekä valtiopäiväin painatustyöt nousivat puheenalaiset kustannukset 2 miljoonaan kruunuun, josta määrästä 1,700,000 kruunua tuli Tukholmassa olevain virastojen ja laitosten osalle. Sittenkun ajatuksesta koettaa tätä menoerää supistaa valtion kirjapaino perustamalla oli luovuttu, pääasiallisesti sen johdosta että painatustarve eri vuodenaikoina vaihteli ylen paljon, mutta myöskin koska epäiltiin, kävisikö kirjapainoliike, jota kannustamassa ei olisi kilpailu eikä yksityinen ansionhalu, kannattavaksi, päätettiin ehdottaa asetettavaksi painatustoimituskunta, joka olisi välittäjänä valtionviranomaisten ja kirjapainojen välillä. Toimituskunnan päätehtävänä olisi:

antaa asianomaisille neuvoja ja ohjeita painatustyön taloudellisessa suunnittelussa; nämä neuvot ja ohjeet julkaistaisiin painosta opastukseksi niille virkamiehille, joiden oli toimitettava valtion painatustöitä;

katsoa, että kirjapainojen työ järjestetään mahdollisimman suurta säästäväisyyttä noudattaen, ja laatia asianomaisille kirjanpainajille ohjeita ja sääntöjä noudatettaviksi valtion painatustöiden suorituksessa;

tarkastaa kirjapainojen antamat laskut;
toimittaa valtion paperinosto ja noudattaa määrättyä suunnitelmaa eri paperilajien käyttämisessä; sekä

tehdä sopimuksia nitomis- ja sitomistöiden suorittamisesta.

Toimituskunnan järjestämisestä ja henkilökunnasta mainitaan, että henkilökunnan tuli omata erikoista ammattituntemusta puheena olevalla alalla. Toimet olisivat palkkiovirkoja ja määräämääräisen irtisanomisen varassa. Toimituskunnan johtajaksi olivat alkuperäiset ehdotuksentekijät ajatelleet henkilöä, joka sittemmin voisi ruveta ennemmin tai myöhemmin perustettavan valtionkirjapainon johtajaksi ja jolle olisi maksettava palkkiota noin 20,000 kruunua eli sama määrä, minkä Tukholman yksityiskirjapainojen johtajat saavat. Lisäksi ehdotettiin asetettavaksi kolme faktoria, kolme kirjanpitäjää, yksi kassanhoitajatar ja yksi naisapulainen yhteensä 24,000 kruunun vuosipalkalla, joten vuosikustannukset nousisivat 44,800 kruunuun.

Sittenkun erinäisiä laitoksia ja viranomaisia oli asiassa kuultu ja nämä kaikki olivat puoltaneet ehdotuksen toteuttamista, ollen erimielisyyttä ainoastaan toimituskunnalle annettavain tehtävien laajuudesta, ehdotti valtiovarain osaston päällikkö, että toimituskunta aluksi järjestettäisiin pienempään mittakaavaan tehtäväänään tarkastaa kirjapainolaskut ja antaa ohjeita ja neuvoja painatustöiden suunnittelussa ja järjestämisessä. Sen ohessa toimituskunta jakaisi komitea- ja valtiopäiväpainatustyöt eri kirjapainojen kesken ja tekisi sopimuksen niiden suorittamisesta. Henkilökuntaan kuuluisi johtaja, faktori ja kirjuriapulainen, joilla kullakin olisi palkkaa 9,000, 5,000 ja 1,600 kruunua, jota paitsi tarverahoiksi osotettaisiin vuosittain 500 kruunua ja kalustoa varten kerta kaikkiaan 3,500 kruunua. Tästä alkuperäisen suunnitelman tuntuvasta supistuksesta huolimatta ehdotus raukesi valtiopäivillä, jotka epäilivät, olisiko kustannuksista vastaavaa hyötyä.

Saman laatuinen laitos kuin edellä mainittu on usean vuoden toiminut menestyksellä Suomen eduskunnan kanslian yhteydessä. Tämän kansliaosaston palveluksessa on johtaja ja apulainen, joista ensinmainittu työskentelee istuntokauden ja jonkin aikaa sen jälkeen, jota vastoin jälkimäisen työ lakkaa valtiopäivien päättyessä. Osaston työkustannukset ovat olleet 6,000—7,000 markkaa kultakin istuntokaudelta. Johtosäännön mukaan on johtajan velvollisuutena:

toimittaa eduskunnan painatustöiden teettäminen;
hankkia tarjouksia kirjapainoista ja tehdä sopimuksia;
tilata paperi ja toimittaa se kirjapainoihin;
vastaanottaa käsikirjoitukset sihteereiltä ja yksissä neuvoin heidän kanssaan valvoa painatusta;
tarkastaa kirjapainolaskut; sekä
toimittaa korjausluku.

Vaikka osan eduskunnan painatustyötä toimittavat sihteerit välittömästi, ovat painatuskulut osaston toiminnan johdosta tuntuvasti vähentyneet. Niinpä

osottaa vuodelta 1908 annettu kertomus kokonaiskustannusten kutakin painosivua kohti vähentyneen edelliseen vuoteen verraten Smk:sta 22: 94 Smk:an 12: 90 suomalaista tekstiä sekä Smk:sta 16: 50 Smk:an 8: 43 ruotsalaista tekstiä. Suh-teellinen säästö vuonna 1908, osaston ensimmäisenä työvuonna, oli 49,660 markkaa eli hiukan yli 30 %:n. Siitä lähtien ovat kustannukset yhäkin jonkin verran huojistuneet.

Eduskunnan sihteerin antamain tietojen mukaan johtui tämä hyvä tulos suu-reksi osaksi siitä, että painatustöiden hankintatarjouksia hankittiin ja että eräs hei-kossa taloudellisessa asemassa oleva kirjapaino tarjoutui suorittamaan työn san-gen halvasta. Toinen suuri säästö saavutettiin siten, että kanslia jakoi muun painatustyön eri kirjapainojen kesken, niin ettei tarvinnut teettää ylityötä, jota erittäin kiireellisen työn johdosta oli aikaisemmin täytynyt käyttää laajassa mitassa. Vähempiä määriä säästyi sen johdosta että painoksia vähennettiin, kirjoituspaperia lakattiin käyttämästä korjausvedoksiin ja ryhdyttiin käyttämään halvempaa nitomistapaa.

Kaupungin vuotuisten painatuskulujen on Rahatoimikonttori ilmoittanut nykyään nousevan 130,000 markan vaiheille eli noin 40 %:in kaikista tarvera-hoista. Painatuskulujen ja muiden tarverahain välinen suhde on siis likimain sama kuin Ruotsin valtion menosäännön pääluokissa ja osottautuu edullisemmaksi, jos, niinkuin valtiopäiväasiakirjoista näyttää käyvän selville, jälkimäisiin on luettu lämmitys- ja valaistuskulutkin. Lienee pidettävä kehityksen luonnollisena seu-rauksena, että kaupungin painatustyöt ja sen johdosta painatuskulutkin kohoavat muita menoeriä runsaamassa mitassa sekä että tätä tärkeää apukeinoa enemmän ja enemmän käytetään virastojen, kansliain ja muiden laitosten työn helpotta-miseksi. Pyrittäessä painatuskuluja huojistamaan olisi sentähden itse painatus-työn vähentämistä tarkoittaviin toimenpiteisiin ryhdyttävä ainoastaan suurinta varovaisuutta noudattaen ja vasta sittenkun todellista tuhlausta on voitu todeta (esim. painatettu vuosikertomuksia kalliine värikuvineen ja liitteineen, jotka eivät koske kaupungin etuja). Sitä vastoin painatustyön yksikköhinnan huojistamista tarkoittavien toimenpiteiden ei tarvitse herättää epäilyjä. Onko tuollaista huo-jistusta aikaansaavissa, ei käytettävänä olevan selvityksen pohjalla voi päät-tää, mutta varsin luultavaa on, että niin suuresta menoerästä kuin tässä puheena olevasta melko paljon voi säästää, vaikkei olekaan odotettavana niin hyvää tulosta kuin eduskunnan painatuskanslia on saavuttanut, syystä että kaupungin paina-tustoissa ei käytettäne mainittavasti ylityötä. Painatustyön hintaan vaikutta-vista seikoista mainittakoon kirjasinten valinta, taulukkojen järjestäminen, ko'on valinta y. m. puhumattakaan paperin valinnasta ja väripainotöiden teettämisestä. Varsin tärkeä seikka, johon asianomaisen sihteerin tulee panna huomiota, on selväin ja lopulliseen muotoon laadittujen käsikirjoitusten aikaansaaminen, koska varsinkin vastoin käsikirjoitusta tehdyt muutokset kohottavat kustannuksia sangen paljon. Edellyttäen että hankkeissa olevaa kirjapainojen yhteenliittymää ei

saada aikaan, lienee suurin painatuskulujen huojistaminen aikaansaataavissa hankkimalla kilpailevia tarjouksia. Mahdotonta ei myöskään ole, että ammattimiehen toimittama, korjausvedoksiin perustuva kirjapainolaskujen seikkaperäinen tarkastus jossain määrin edistäisi toivotun tuloksen saavuttamista.

Siitä likeltä tarjona olevasta ajatuksesta, että kaupunki ratkaisisi esillä olevan asian perustamalla oman kirjapainon täytyy luultavasti vielä moniksi ajoiksi luopua, syystä että kunnan painatustyö ei riitä pitämään tuollaista laitosta täydessä toimessa. Tästä jonkin verran poikkeava ajatus on aiheuttanut Frenckellin Kirjapaino Osakeyhtiön tekemään tarjouksen, joka esitetään tämän oheisessa, Rahatoimikamariin osotetussa kirjelmässä viime lokakuun 14 päivältä. Pannen oheen pöytäkirjanotteen, joka osottaa, että yhtiö oli viimeksi mainittuna päivänä pitämässään yhtiökokouksessa päättänyt muuttaa yhtiön säännöt siten, että kantaosakepääoma vähenee 140,000 markasta 70,000 markkaan ja siis vähemmäksi etuoikeutettua osakepääomaa, 75,000 markkaa, että kullakin etuoikeutetulla osakkeella on kymmenen ääntä aikaisemman yhden äänen sijasta, että johtokunta valitaan $\frac{2}{3}$:ksi etuoikeutetuista ja ainoastaan $\frac{1}{3}$:ksi kantaosakkaista sekä että määräys etuoikeutetun osakkeen omistajan velvollisuudesta vastaanottaa lunastus osakkeestaan poistetaan, tarjoo yhtiö kaikki 75 etuoikeutettua osaketta kaupungin lunastettaviksi 750 markasta kunkin eli kaikkiaan 56,250 markasta. Siten saisi kaupunki osake-enemmistön yhtiössä eli 75 ääntä 145:stä ja voisi järjestää liikkeen itselleen edullisemmaksi. Osakeyhtiö viittaa pitkälliseen toimintaansa takeeksi ensiluokkaisen työn suorittamisesta ja ilmoittaa suostuvansa siihen, että jäävittömät henkilöt tarkastavat yhtiön sekä kirjat että kirjapainon.

Rahatoimikamari ei kuitenkaan katso voivansa puoltaa tarjouksen hyväksymistä. Saatujen tietojen mukaan sijaitsee Frenckellin kirjapaino tarkoitukseen sopimattomassa, ahtaassa, pimeässä ja useampaan kerrokseen jaetussa huoneistossa. Konevarusteet ovat osittain tarpeettoman laajat, mutta latomakoneita puuttuu ja kirjasinvarasto tuntuu liian pieneltä, jotta kunnan painatustöitä voisi nopeasti suorittaa. Kivipaino-osasto on aivan vähäpätöinen eikä mitenkään voi ehtiä suorittamaan kaupungin tuon tuostakin tarvitsemien värikuvain ja karttain painatusta. Yhtiö tarvitsisi sentähden lisää pääomaa, mutta tätä ei saada luovuttamalla edellä mainitut etuoikeutetut osakkeet kaupungille, sillä ne on jo myyty ja ovat nykyään erään yksityispankin hallussa. Kamarin täytyy sentähden kehottaa olemaan sijoittamatta kaupungin rahoja tähän yritykseen. Lisäksi pyytää Kamari huomauttaa, ettei näytä luultavalta, että esillä olevaa asiaa ylipäättäänkään saadaan ratkaistuksi ehdotettua tietä, toisin sanoen siten, että kaupunki hankkisi itselleen osake-enemmistön jossakin kirjapainossa.

Keino, jota Rahatoimikamarin mielestä etusijassa olisi koetettava säästäväisen toiminnan aikaansaamiseksi puheena olevalla alalla, olisi painatustyön suunnittelun ja valvonnan antaminen ammattimiehen toimeksi, ja pyytää Kamari

ehdottaa, että tällainen menettely järjestettäisiin koetteeksi kolmen vuoden ajaksi. Tarkoitusta varten olisi asetettava tällaiseen työhön sopiva henkilö. Kun hänen olisi valvottava kaikkea kaupungin painatustyötä, siis sitäkin, jota Kaupunginvaltuusto itse ja sen valiokunnat sekä muut välittömästi Valtuuston alaiset laitokset ja viranomaiset teettävät, näyttää sopivalta asettaa hänet Valtuuston kansliaan. Kun puheena oleva työ ei vaatine osakseen tämän toimihenkilön koko aikaa, vaan hän arvatenkin käyttäisi siihen ainoastaan jonkin osan päivästä, saanee 400 markan kuukausikorvausta pitää täysin riittävänä. Mainittu toimihenkilö olisi Kaupunginvaltuuston valittava hakemuksen perusteella ja varaamalla kuusikuukautinen molemminpuolinen irtisanomisaika.

Ehdotetun virkamiehen toimintaan nähden mainittakoon, että se etusijassa olisi tähdittävä huokeahintaisen painatuksen aikaansaamiseen, ja tulisi hänen sitä varten osin yksinään ja osin yksissä neuvoin asianomaisten laitosten sihteerien kanssa ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin. Seikkoja, jotka kävisi jättäminen hänen ratkaistavakseen, olisivat muun muassa painotyötarjousten hankkiminen, näiden töiden jakaminen eri kirjapainojen kesken, paperinhankinta sekä laskujen tarkastaminen. Seikkoja, joista olisi neuvoteltava sihteerien kanssa, olisivat kirjoitusten painoasun, paperin, kirjasinten, ko'on, reuna- ja väripainon y. m. valinta, samaten lomakkeiden painatus. Kysymystä mitä on ja mitä ei ole painatettava sitä vastoin ei käyne alistaminen hänen tutkittavakseen, vaan lienee hänen siinä kohden rajoituttava huomauttamaan asianomaisia sihteerejä ja virastojen päällikköjä missä kohden hänen mielestään olisi säästöä aikaansaatavissa. Huomautettava on vielä, että mainitun virkamiehen tarkkaa toimintaohjelmaa ei käy edeltäpäin laatiminen jo siitäkään syystä, että vastaiset toimenpiteet ovat sen varassa, miten painatustyö on nykyään järjestettynä, mistä seikasta ei ole riittävää selvitystä olemassa. Vastaisen virkamiehen ensimmäiseksi tehtäväksi jäänee hankkia tämä selvitys ja sen johdolla laatia työohjelman ehdotus. Tietenkin on hänen vuosittain annettava toiminnastaan kertomus siinä mainitsemalla taloudellinen tulos, ja lienee tämä kertomus laadittava niin seikka-peräinen, että sen johdolla käy toimeenpaneminen saavutetun säästön perusteleman eri laitosten tarverahain supistuksen.

Edellä lausutun johdosta pyytää Rahatoimikamari kunnioittaen esittää Kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että Valtuuston kansliaan 1916 vuoden alusta koetteeksi kolmeksi vuodeksi asetetaan virkamies valvomaan kaupungin painatustyötä; sekä

että tämän virkamiehen palkkaamiseksi osotetaan 4,800 markkaa.

Jos nämä ehdotukset hyväksytään, päättäneen Valtuusto,

*että edellä mainittu 4,800 markan määräraha on merkittävä
1916 vuoden budjettiin; sekä*

*että virka on heti julistettava avonaisena Valtuustolta haet-
tavaksi.*

Rahatoimikamarin puolesta:

Alexis Gripenberg.

Jarl W. Andersin.

Helsingin Rahatoimikamarille.

Helsingin Kaupunginvaltuuston kokouksessa kesäkuun 8 päivänä kuluvaan vuotta kiinnitti pankinjohtaja Schybergson huomiota kaupungin vuosittain suoritettaviin runsaasti painatuskuluihin. Samalla arveli hän olevan syytä ottaa harkittavaksi, eikö tällä alalla olisi mahdollista sopivia toimenpiteitä käyttämällä saada menoja jossain määrin vähenemään.

Tämän johdosta rohkenee allekirjoittanut kirjapaino-osakeyhtiö Rahatoimikamarille ehdottaa, että Helsingin kunta ostamalla Frencellin Kirjapaino-Osakeyhtiön etuoikeutetut osakkeet ja luovuttamalla kaupungin painatustyöt tälle kirjapainolle koettaisi saada järjestyksellisesti ratkaistuksi kysymyksen painatuskulujen supistamisesta.

Yhtiön etuoikeutettu pääoma on 75,000 markkaa, jaettuna seitsemäänkymmeneen viiteen 1,000 markan määräiseen osakkeeseen. Nämä osakkeet ovat oikeutetut voitosta saamaan päältäjaon 5 % sekä, jos kantaosakkeille jaetaan tätä suurempi osinko, saman osinkomäärän kuin kantaosakkeetkin, ei kuitenkaan 8 % enempää. Jos voitto jonakin vuonna ei nouse siihen määrään, että etuoikeutettujen osakkeiden omistajat voivat saada 5 % osakkeilleen, ovat nämä osakkaat oikeutetut seuraavan vuoden voitosta saamaan puuttuvan määrän. Jos yhtiö purkautuu, tulee etuoikeutettujen osakkaiden etusijassa saada osakkeittensa nimellisarvo ynnä 5 %:n korko siltä ajalta, jolta osinkoa ei ole maksettu. Etuoikeutetuille osakkeille on siten taattu osinko kantaosakkeiden edellä.

Kaikki edellä mainitut, Privatbanken i Helsingfors, Aktiebolag, pankin hallussa nykyään olevat etuoikeutetut osakkeet on meillä tilaisuus tarjota kaupungin lunastettaviksi niiden nimellisarvon 75 %:sta eli siis 56,250 markasta. Kun, niinkuin edellä mainittiin, sääntöjen mukaan etusijassa 5 % voitosta tulee etuoikeutetuille osakkaille, taataan kaupungille siis 6.6 %:n osinko käyttämälleen pääomalle, ennenkuin kantaosakkaat voivat osinkoa saada. Pääomanalennuksen johdosta kohoaa suurin osinkomäärä 8 %:sta 10.6 %:in.

Taatakseen kaupungille täyden isännöiden yhtiössä ovat yhtiön osakkaat kuluvan lokakuun 14 päivänä pitämässään ylimääräisessä kokouksessa päättäneet tehdä erinäisiä muutoksia yhtiöjärjestykseen sekä antaneet johtokunnan toimeksi hakea näille muutoksille vahvistuksen, siinä tapauksessa että kaupunki ostaa etuoikeutetut osakkeet. Näistä muutoksista mainittakoon, että kantapääoma on, tullakseen etuoikeutettua pääomaa vähemmäksi, vähennetty 70,000 markkaan, että kullekin etuoikeutetulle osakkeelle on annettu kymmenen ääntä aikaisemman yhden äänen sijasta, että johtokunta valitaan $\frac{2}{3}$:ksi etuoikeutetuista ja vain $\frac{1}{3}$:ksi kantaosakkaista, sekä että määräys etuoikeutetun osakkaan velvollisuudesta ottaa lunastus osakkeestaan on poistettu yhtiöjärjestyksestä.

Mitä tulee toiveisiin että kirjapaino tuottaisi voittoa, siinä tapauksessa että kaupungin painatustyöt sille annettaisiin, pyydämme mainita seuraavaa:

Kirjapainolla on jo nykyään kirjasimia ja koneita niin paljon, että sangen vähän tarvitsisi hankkia lisää, siinä tapauksessa että Helsingin kaupungin kaikki painatustyöt tulisivat siellä teetetäviksi. Eritoten pyydämme huomauttaa, että kirjapaino on sangen hyvin varustettu kaikenlaatuilla numero- ja taululadelman tarvikkeilla, siitä lähtien kun rautatiehallitus siellä teetti enimmäkseen työnsä. Runsaasti laskien ei sentähden tarvinne täydennyksiin käyttää 25,000 markkaa enempää. Kirjapainon huoneisto niinkään on kyllin tilava, minkä ohessa oikeus sen käyttämiseen kohtuullisesta vuokrasta on pitemmäksi ajaksi taattu kymmeneksi vuodeksi tehdyllä, syyskuun 29 päivänä 1913 kiinnityllä vuokrakirjalla.

Kirjapainon nykyään suoritettavana oleva tilaustöiden määrä on tuntuvasti vähempi sen tuotantokykyä, mutta taloudellinen tulos on kuitenkin osottanut tulojen hiukan ylittäneen menot. Jos niin huomattava uusi tilaaja kuin Helsingin kaupunki tulee lisää sekä siten saataisiin tilaisuus täysin käyttää hyödyksi kirjapainon työkykyä, voi olla varma siitä, että kaupunki saa hyvän koron kirjapainoyritykseen panemilleen rahoille, siinäkin tapauksessa että kaupungin painatustöiden hinta lasketaan täysin kohtuullisten perusteiden mukaan.

Kaupungin painatuskulut nousevat melko suureen määrään, mutta eivät kuitenkaan niin suureen, että kirjapainoyritys yksin niillä kannattaisi. Kaupungin teettämät kirjapainotyöt asettavat nimittäin ajoittain suuria vaatimuksia kirjapainon hankintakyvylle, mutta taas toisin ajoin saisivat koneet ja henkilökunta olla jouten.

Kun täydellinen kunnallistuttaminen tällä alalla siis ei näytä taloudelliselta kannalta hyvin harkitulta eikä kirjapainokulujakaan minimitariffin johdosta saataisi mainittavasti vähenemään teettämällä painatustyöt, niinkuin tähänkin asti, yksityisissä kirjapainoissa,

on kaupungilla vain järellä se keino että rupeaa jonkin kirjapainoliikkeen pääosakkaaksi. Periaatteelliseltakin kannalta on olemassa tuollaista sekaliikettä puoltavia syitä, koska yksityisten osakkaiden etu monessa tapauksessa voi olla takeena siitä, että yritystä hoidetaan täysin liikemäisesti.

Kun kirjapainomme satavuotisella kokemuksellaan ja hankkimallaan kokeneitten ja taitavain työntekijäin kantajoukolla takaa kaupungille ensiluokkaisen työn sekä meillä sen ohessa nyt on tilaisuus tarjota kaupungille osake-enemmistö ja siten kirjapainon isännöisyys kaupungille erittäin edullisilla ehdoilla, toivomme kaupungin havaitsevan todellisen etunsa mukaiseksi hyväksyä tarjouksemme ja nyt ostaa Privatbanken i Helsingfors, Aktiebolag, yhtiöltä 75 osaketta à 1,000 markkaa Frenckellin Kirjapaino Osakeyhtiössä osinkolippuineen vuodelta 1916 osakkeiden nimellisarvon 75 0/0:sta eli kaikkiaan 56,250 markasta.

Lopuksi ilmoitamme suostuvamme siihen, että Rahatoimikamarin valitsemat jäävittömät henkilöt tarkastavat sekä tilikirjamme tarjottujen osakkeiden arvon selvittämiseksi että myös kaikin puolin itse kirjapainon tutkiakseen sen kykyä vastedes mallikelpoisesti palvella kaupunkia.

Helsingissä, lokakuun 14 päivänä 1915.

Frenckellska Tryckeri-Aktiebolaget:

Rafael von Frenckell.

G. H. Zetterman.